

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De aansprakelijkheid van de niet-contracterende echtgenoot op grond van art. 1:85 BW

Weijers, H.J.

Citation

Weijers, H. J. (2024). De aansprakelijkheid van de niet-contracterende echtgenoot op grond van art. 1:85 BW. *Maandblad Voor Vermogensrecht*, 2024(7/8), 270-273.
doi:10.5553/MvV/157457672024034007016

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4108896>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

De aansprakelijkheid van de niet-contracterende echtgenoot op grond van art. 1:85 BW

*Mr. H.J. Weijers**

1 Inleiding

Indien een koper een aanbod van een verkoper aanvaardt, ontstaat er tussen hen een koopovereenkomst waaruit in beginsel twee verbintenissen voortvloeien. De verkoper verbindt zich immers om de verkochte zaak in eigendom over te dragen en de koper om daarvoor een prijs in geld te betalen.¹ Beide partijen zijn als *contractspartijen* aansprakelijk voor de correcte nakoming van de op hen rustende verbintenissen. Indien een verbintenis toerekenbaar niet of niet correct wordt nagekomen, staan de benadeelde wederpartij diverse remedies ter beschikking, zoals het vorderen van schadevergoeding wegens wanprestatie (art. 6:74 e.v. BW). Een dergelijke schadevergoeding kan de benadeelde in beginsel *slechts* instellen tegen de contractuele wederpartij. Dat is uitsluitend *niet* het geval indien partijen anders zijn overeengekomen of wanneer de wet anders bepaalt. De wet bepaalt bijvoorbeeld anders in het in deze bijdrage centraal staande art. 1:85 BW, dat als volgt luidt:

‘De ene echtgenoot is naast de andere voor het geheel aansprakelijk voor de door deze ten behoeve van de gewone gang van de huishouding aangegane verbintenissen, met inbegrip van die welke voortvloeien uit de door hem als werkgever ten behoeve van de huishouding aangegane arbeidsovereenkomsten.’

2 De achtergrond, ratio en toepassing van art. 1:85 BW

In art. 1:85 BW – dat is opgenomen in titel 1.6 BW en derhalve geldt voor alle echtgenoten ongeacht hun huwelijksvermogensregime – wordt een wettelijke aansprakelijkheid gecreëerd ten aanzien van de niet-contracterende echtgenoot voor de verbintenissen uit overeenkomsten die ten behoeve van de gewone gang van de huishouding zijn aangegaan.² Indien de in de inleiding genoemde koper getrouwd is

en de koopovereenkomst is aangegaan in het kader van de gewone gang van de huishouding, is de echtgenoot van de koper voor het geheel – dat wil zeggen: *hoofdelijk* in de zin van art. 6:6 e.v. BW – aansprakelijk naast uiteraard de koper zelf. De schuldeiser kan hierdoor ieder van de echtgenoten aansprakelijk stellen. Bovendien worden ook de *verbaalsmogelijkheden* van de schuldeiser vergroot: deze kan zich verhalen op het privévermogen van ieder van de echtgenoten (art. 3:276 BW).³ De niet-contracterende echtgenoot wordt volgens de heersende leer overigens *geen partij* bij de overeenkomst.⁴ In dit verband rijst de vraag waarom deze regeling in de wet is opgenomen. Volgens toenmalig Staatssecretaris van Justitie Cohen is de *ratio* van art. 1:85 BW tweeledig:

‘De ratio van deze bepaling is, dat het niet redelijk zou zijn schuldeisers met betrekking tot deze meestal vrij beperkte schulden, aangegaan door een echtgenoot in de gewone gang van de huishouding, te belasten met verhaalsperikelen als de handelende echtgenoot onvoldoende bestuursmacht over goederen (geld) heeft om die schulden te voldoen. De gedachte is voorts dat, aangezien dergelijke rechtshandelingen gewoonlijk ook beide echtgenoten

* Mr. H.J. Weijers is werkzaam als PhD-fellow bij de afdeling Notarieel Recht aan de Universiteit Leiden.

1 Zie art. 7:1 jo. art. 7:9 lid 1 jo. art. 7:26 lid 1 BW.

2 Gelet op art. 1:80b BW geldt hetzelfde voor geregistreerde partners. Voor informeel samenwoners is dat echter niet het geval op grond van HR 10 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:707, NJ 2019/248 m.nt. L.C.A. Verstappen, r.o. 3.5.2. Zie over art. 1:85 BW uitvoerig Asser/Kolkman & Salomons 1-II 2023/166-171.

3 Dit geldt naast de eventuele verhaalsmogelijkheden ten aanzien van *het gemeenschapsvermogen* indien de echtgenoten in de algehele of beperkte gemeenschap van goederen zijn gehuwd (art. 1:96 BW). Zie o.a. F.W.J.M. Schols, Over het nieuwe relatievermogensrechtelijke basisstelsel, averij, spoken, gemiste en nieuwe kansen, in: UCERF-bundel 2018 (nr. 12), Nijmegen: Ars Aequi Libri 2018, p. 22 en Van Duijvendijk-Brand, in: T&C BW, art. 1:85 BW, aant. 2.

4 Zie W.G. Huijgen & B.E. Reinhartz, De Bruijn. Het Nederlandse huwelijksvermogensrecht, Deventer: Wolters Kluwer 2019, p. 58, M.J.A. van Mourik, L.C.A. Verstappen & W. Burgerhart (m.m.v. J.G. Knot), Handboek Nederlands vermogensrecht bij scheiding. Deel A (Publicaties vanwege het Centrum voor Notarieel Recht), Deventer: Wolters Kluwer 2020, p. 61 en Asser/Kolkman & Salomons 1-II 2023/168. Op basis van HR 4 april 1929, W. 11972, NJ 1929, p. 727-730 m.nt. P. Scholten werd in de oudere literatuur ook wel anders betoogd. Vgl. ook art. 1:90 lid 4 BW, waar een *toetredende* echtgenoot in het kader van een bestuursoverschrijding door de andere echtgenoot wel partij wordt bij de overeenkomst.

goede komen, beiden daarvoor aansprakelijk dienen te zijn.⁵

Bestudering van art. 1:85 BW roept ook een andere vraag op, te weten de vraag wanneer sprake is van een verbintenis die is aangegaan ten behoeve van *de gewone gang van de huishouding*.⁶ Die vraag is in algemene zin niet te beantwoorden en is door de wetgever opengelaten. Wel maakt art. 1:85 BW duidelijk dat de door een echtgenoot als werkgever ten behoeve van de huishouding aangegane arbeidsovereenkomsten onder de reikwijdte van dit artikel vallen.⁷ In de literatuur wordt voor overige kostenposten uitgegaan van *een objectief criterium met een subjectief element*.⁸ Daarbij wordt gekeken of de schuldeiser redelijkerwijs heeft mogen aannemen dat er sprake is van een besteding ten behoeve van de gewone gang van de huishouding in het licht van de naar buiten blijvende levensomstandigheden van de betreffende echtgenoten.⁹ In de literatuur wordt, bijvoorbeeld door Huijgen en Reinhartz, in verband met dit subjectieve element de volgende *vuistregel* gehanteerd:

‘Onder artikel 85 vallen die rechtshandelingen waarvan de handelende echtgenoot niet verwacht dat hij daarover eerst met de andere echtgenoot moet overleggen, en waarvan de ander ook niet verwacht, vooraf geraadpleegd te worden, omdat de omvang ervan zo gering is dat het gezinsinkomen of -vermogen dit makkelijk kan dragen.’¹⁰

Het is dus niet altijd eenvoudig om te beoordelen of art. 1:85 BW van toepassing is.¹¹ Gelukkig is dat meestal wel het geval, zoals bij de aankoop van huishoudelijke apparatuur (bijvoorbeeld een nieuwe wasmachine). In dat geval ontstaat de dub-

bele aansprakelijkheid van art. 1:85 BW. Dat lijkt heel wat, maar blijkt in de praktijk mee te vallen. Het artikel heeft namelijk alleen betekenis indien de vordering van de schuldeiser niet direct bij de aankoop wordt voldaan en er bijvoorbeeld sprake is van *koop op afbetaling*.¹² Dat komt niet zo heel vaak meer voor en het gaat bovendien meestal om slechts relatief kleine bedragen.¹³ Voornamelijk gelet daarop stelde de regering in 2000 in het kader van de modernisering van het huwelijksvermogensrecht voor om de regeling uit art. 1:85 BW in het geheel te laten vervallen, aangezien zij volgens de toenmalige Staatssecretaris van Justitie niet meer past in *de huidige veranderde en veranderende maatschappij* waarin het betalingsgedrag geheel anders is dan vroeger.¹⁴ De staatssecretaris wees er ook op dat schuldeisers van echtgenoten – zijns inziens ten onrechte – worden bevoordeeld boven schuldeisers van schuldenaars die in het geheel niet of informeel samenwonen. Dit onderdeel van het wetsvoorstel is echter niet aangenomen, aangezien de vaste commissie voor Justitie van de Tweede Kamer het behoud van de regeling van belang achtte en de argumenten van de staatssecretaris onvoldoende zwaarwegend vond.¹⁵ De staatssecretaris heeft vervolgens op de kritiek gereageerd, maar wilde het wetsvoorstel op dit punt niet aanpassen.¹⁶ De Tweede Kamer nam vervolgens een door VVD-Kamerlid Vos ingediend *amendement* aan, waardoor de inhoud van het toenmalige art. 1:85 lid 1 BW behouden bleef in het huidige art. 1:85 BW dat geen leden meer kent.¹⁷ Sinds 22 juni 2001 behelst art. 1:85 BW daarom nog slechts één rechtsregel.¹⁸ De meeste schrijvers zijn echter om uiteenlopen-

5 Kamerstukken II 1999/2000, 27084, nr. 3, p. 8 (MvT). Zie ook Van Mourik, Verstappen & Burgerhart 2020, p. 62 en C.A. Kraan & S.H. Heijning, Handboek huwelijksvermogensrecht, Den Haag: Boom juridisch 2022, p. 42 onder verwijzing naar Rb. Den Haag 1 november 1972, NJ 1973/196 (W.G. Scheeres NV/X).

6 Daarbij zij opgemerkt dat in art. 1:85 BW wordt gesproken over de ‘gewone’ gang van de huishouding. Dat betekent dat *niet alle kostenposten* die tot de kosten van de huishouding ex art. 1:84 lid 1 BW moeten worden gerekend automatisch onder het toepassingsbereik van art. 1:85 BW vallen.

7 Daarbij kan men bijv. denken aan arbeidsovereenkomsten met een hovenier, een chauffeur, een butler en een interieurverzorger. Zie A.J.M. Nuytinck, Personen- en familierecht, relatievevermogensrecht en erfrecht (Studiereeks Burgerlijk Recht, deel 1), Deventer: Wolters Kluwer 2024, p. 109.

8 Vgl. concl. A-G E.B. Rank-Berenschot 2 februari 2024, ECLI:NL:PHR:2024:119, par. 4.17-4.19. Zie ook Kraan & Heijning 2022, p. 43, Van Duijvendijk-Brand, in: T&C BW, art. 1:85 BW, aant. 2 en Lieber, in: GS Personen- en familierecht, art. 1:85 BW, aant. 4. Ook elders speelt de subjectieve gezinssituatie in het huwelijksvermogensrecht een rol. Zie bijv. art. 1:88 lid 1 sub b BW in het kader van de vraag wanneer een door een echtgenoot gedane gift bovenmatig is: ook dat hangt mede af van de omstandigheden van het geval.

9 Dit leverde blijkens de oudere rechtspraak geregeld geschillen op. Zie o.a. de vermelde jurisprudentie in Kamerstukken II 1999/2000, 27084, nr. 3, p. 9 (MvT).

10 De Bruijn/Huijgen & Reinhartz 2019, p. 56-57.

11 Men zie de grote hoeveelheid jurisprudentie zoals is vermeld bij Asser/Kolkman & Salomons 1-II 2023/169.

12 De koop op afbetaling is tegenwoordig meestal een overeenkomst van goederenkrediet. Zie art. 7:84 lid 2 jo. lid 3 sub a BW.

13 Daarbij moet wel worden opgemerkt dat het artikel de laatste jaren weer enig terrein heeft weten te winnen doordat boodschappen e.d. online wel steeds meer op afbetaling worden gekocht met gebruikmaking van bekende diensten als Klarna e.d.

14 Zie Kamerstukken II 1999/2000, 27084, nr. 2, p. 2 (Voorstel van wet) en Kamerstukken II 1999/2000, 27084, nr. 3, p. 8-9 (MvT). Zie nader Lieber, in: GS Personen- en familierecht, art. 1:85 BW, aant. 1.

15 Kamerstukken II 1999/2000, 27084, nr. 4, p. 11-12 (Verslag). Er werden diverse redenen die pleitten voor het behoud van de regeling genoemd. De leden van de VVD-fractie merkten bijv. op dat leveranciers van huishoudelijke artikelen door het bestaan van art. 1:85 BW in staat worden gesteld langer door te leveren aan de echtgenoten. Ook wezen zij op de kredietwaardigheid van de echtgenoten en de stabiliteit van het gezin. De leden van de GPV- en RPF-fracties zagen art. 1:85 BW vooral als een uitvloeisel van de huwelijksolidariteit tussen echtgenoten (zoals vastgelegd in art. 1:81 BW).

16 Kamerstukken II 1999/2000, 27084, nr. 5, p. 15-17 (Nota n.a.v. het verslag) en Kamerstukken II 2000/01, 27084, nr. 10, p. 15 (Verslag van een wetgevingsoverleg).

17 Kamerstukken II 2000/01, 27084, nr. 9 (amendement van het lid O.P.G. Vos).

18 Zie de wet van 31 mei 2001 tot wijziging van de titels 6 en 8 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (rechten en plichten echtgenoten en geregistreerde partners), Stb. 2001, 275. Voordien bestond het artikel uit meerdere leden. Deze zijn vervallen en gingen over de toepassing van de regeling op niet-samenwonende echtgenoten.

de redenen nog altijd voorstander van het doen vervallen van art. 1:85 BW.¹⁹

3 Vallen geldleningen ook onder de reikwijdte van art. 1:85 BW?

Gelet op het voorgaande lijkt het toepassingsbereik van art. 1:85 BW duidelijk. Toch is dat niet zonder meer het geval. Zo is in het verleden de vraag gerezen of art. 1:85 BW ook van toepassing is met betrekking tot overeenkomsten van geldlening (art. 7:129 e.v. BW) die door een echtgenoot zijn aangegaan met het doel om het geleende geld te gebruiken om kosten van de gewone gang van de huishouding te voldoen. Deze vraag komt in de literatuur slechts beperkt aan bod en ook in de recente wetsgeschiedenis is daarover niets te vinden. In een oud arrest uit 1915 heeft de Hoge Raad beslist dat verbintenissen uit geldleningen *in beginsel niet* onder de reikwijdte van (een voorloper van) art. 1:85 BW vallen.²⁰ Het maakt daarbij volgens de Hoge Raad niet uit of de geldleningen zijn aangegaan om daarmee kosten van de huishouding te voldoen. Het is de vraag of dat nog steeds het geval is. In de schaarse literatuur is hierop kritiek geuit en ook in de lagere rechtspraak worden verbintenissen uit geldlening niet altijd uitgesloten van de toepasselijkheid van art. 1:85 BW.²¹ In 2019 oordeelde de Hoge Raad bovendien dat eventuele schulden die zijn aangegaan om daarmee de kosten van de huishouding te betalen, in beginsel ook als kosten van de huishouding *in de zin van art. 1:84 lid 1 BW* worden gezien.²² De stap naar toepassing van art. 1:85 BW is dan klein.

In dit verband vraagt een recente zaak die voorlag bij het gerechtshof Amsterdam de aandacht. In de casus die aan deze uitspraak ten grondslag lag, speelde het volgende. Een echtgenoot had in totaal een bedrag van ruim € 50.000 geleend. Ongeveer de helft van dit geldbedrag was inmiddels terugbetaald, maar sinds 2020 waren er geen verdere betalingen meer gedaan. Het geleende geld was deels gebruikt om bepaalde kosten van een bedrijf van de geldlenende echtgenoot te betalen,

maar voor het grootste deel om de kosten van de huishouding te voldoen.²³ De partijen van wie het geld was geleend, stelden daarom zowel de geldlenende echtgenoot als diens partner aansprakelijk op grond van art. 1:85 BW. Het gerechtshof Amsterdam oordeelde dat art. 1:85 BW *ook* op verbintenissen voortvloeiende uit overeenkomsten van geldlening van toepassing is en heeft deze vordering toegewezen.²⁴ Een duidelijke motivering daarvoor ontbrak echter en het hof ging bijvoorbeeld ook niet in op het oude arrest uit 1915 van de Hoge Raad. In het verweerschrift hadden de geldlenende echtgenoot en zijn partner ook een beroep gedaan op verjaring (vgl. art. 3:322 lid 1 BW). Het hof oordeelde dat de verjaringstermijn van twintig jaar uit art. 3:306 BW van toepassing is op de rechtsvorderingen die voortvloeien uit art. 1:85 BW.²⁵ In casu was daarom van verjaring geen sprake.

Tegen het arrest van het hof is door de geldlenende echtgenoot en zijn partner cassatieberoep ingesteld. In haar conclusie beoogt A-G Rank-Berenschot dat ‘het niet in de rede ligt om geldleningen nog categorisch van de toepassing van art. 1:85 BW uit te sluiten’.²⁶ A-G Rank-Berenschot schrijft daarover het volgende:

‘Het voor die toepassing geldende vereiste dat de geldlening c.q. de daaruit voortvloeiende verbintenis tot terugbetaling is “aangegaan ten behoeve van de gewone gang van de huishouding” brengt mijns inziens mee dat er een *direct en onlosmakelijk verband moet bestaan tussen het verstrekken van de som geld enerzijds en de voorgenomen besteding anderzijds*. In het verlengde (...) dient mijns inziens in het kader van een door een echtgenoot aangegane geldlening *als criterium te gelden of de schuldeiser/geldgever redelijkerwijs heeft mogen aannemen dat de te verstrekken geldsom zou worden aangewend ten behoeve van de gewone gang van de huishouding, waarbij mede bepalend zijn de naar buiten blijkende levensomstandigheden van het betreffende gezin*. Dit sluit dus in dat gerechtvaardigd vertrouwen moet bestaan omtrent zowel (i) het bij uitsluiting geldende bestedingsdoel (een bepaalde uitgave), als (ii) het “gewoon” zijn van de beoogde uitgave voor het betreffende gezin.’²⁷

Uit bovengenoemd citaat blijkt dat A-G Rank-Berenschot van mening is dat *ook* verbintenissen uit geldleningsovereenkomst onder het toepassingsbereik van art. 1:85 BW kunnen vallen.²⁸ Daarbij legt zij mijns inziens wel een vrij *strenge toets* aan. De

19 Bijv. J. van Duijvendijk-Brand, Haalt art. 85 Boek 1 BW het jaar 2000?, in: M.S. Bijleveld, P. Neleman & W.J.G. Oosterveen (red.), *Recht vooruit. Opstellen verzameld ter gelegenheid van 150 jaar BW*, Deventer: Kluwer 1988, p. 27-42. Zie tijdens de behandeling van het wetsvoorstel bijv. C.A. Kraan, Een wetsvoorstel tot wijziging van de titels 6 en 8 van boek I, WPNR 2000, afl. 6405, p. 419-420, maar bijv. ook meer recent W.D. Kolkman, Het einde van het schuldeisersparadijs, WPNR 2014, afl. 7044, p. 1217, L.C.A. Verstappen, Moderniseringswetgeving huwelijksvermogensrecht, FJR 2016, afl. 10, p. 208, Schols 2018, p. 22-24, F.W.J.M. Schols, Over aangebracht vermogen en de balans tussen de belangen van de schuldeisers en de andere echtgenoot in het huwelijksvermogensrecht. Een Caribisch huwelijksvermogensrechtelijk onderzoek onder (kandidaat-)notarissen, CJB 2019, afl. 1, p. 30-31 en Van Mourik, Verstappen & Burgerhart 2020, p. 62-63.

20 HR 17 december 1915, ECLI:NL:HR:1915:72, NJ 1916, p. 357-358. Kritisch over dit arrest o.a. R.P.J.L. Tjittes, Bezwaarde verwanten (oratie Amsterdam VU), Deventer: Kluwer 1996, p. 11. Zie ook De Bruijn/Huijgen & Reinhartz 2019, p. 57 en concl. A-G E.B. Rank-Berenschot 2 februari 2024, ECLI:NL:PHR:2024:119, par. 4.21.

21 Zie de verwijzingen in concl. A-G E.B. Rank-Berenschot 2 februari 2024, ECLI:NL:PHR:2024:119, par. 4.22-4.23.

22 Zie HR 4 oktober 2019, ECLI:NL:HR:2019:1532, r.o. 4.1.1-4.1.2. Zie ook Kraan & Heijning 2022, p. 36.

23 De verweerders (de geldlenende echtgenoot en zijn partner) zijn in de procedure niet verschenen en hebben deze stelling van de eisers niet betwist. Zie Hof Amsterdam 6 december 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:3450, r.o. 3.8.

24 Hof Amsterdam 6 december 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:3450, r.o. 3.9.

25 Hof Amsterdam 6 december 2022, ECLI:NL:GHAMS:2022:3450, r.o. 3.9.

26 Concl. A-G E.B. Rank-Berenschot 2 februari 2024, ECLI:NL:PHR:2024:119, par. 4.28.

27 Concl. A-G E.B. Rank-Berenschot 2 februari 2024, ECLI:NL:PHR:2024:119, par. 4.29 (curs. HW).

28 Zo ook bijv. in algemene zin Asser/Kolkman & Salomons 1-II 2023/169.

schuldeiser die de geldlening verstrekt, moet immers redelijkerwijs kunnen aannemen dat het geleende bedrag wordt aangewend om kosten van de gewone gang van de huishouding te voldoen, en daarbij ook kennis hebben omtrent de levensomstandigheden van het betreffende gezin. Of dat praktisch goed zal werken, is uiteraard wel de vraag.

Duidelijk is dat op de schuldeiser een zekere *onderzoeksplicht* rust. A-G Rank-Berenschot wijst er in haar conclusie op dat het in dit verband verstandig is dat de schuldeiser schriftelijk in de overeenkomst van geldlening vastlegt voor welk doel het geld wordt uitgeleend. Ontbreekt een dergelijke afspraak, dan zal de schuldeiser zich volgens A-G Rank-Berenschot moeten beroepen op zijn gerechtvaardigd vertrouwen dat het uitgeleende geldbedrag door het gezin zou worden gebruikt ter voldoening van de kosten van de gewone gang van de huishouding. Bij de beoordeling daarvan zou de eventueel gebleken *feitelijke besteding van het geld* door het gezin een relevante factor kunnen zijn, aldus A-G Rank-Berenschot.²⁹ Indien de schuldeiser dit gelet op art. 150 Rv niet stelt of bij betwisting niet kan bewijzen, is art. 1:85 BW niet van toepassing. Het voorgaande brengt volgens A-G Rank-Berenschot met zich mee dat het tegen het oordeel van het hof ingestelde cassatiemiddel op dit punt faalt.³⁰

Op 5 juli 2024 heeft de Hoge Raad in deze zaak arrest gewezen. De Hoge Raad volgt A-G Rank-Berenschot en overweegt:

‘Art. 1:85 BW bepaalt onder meer dat de ene echtgenoot naast de andere voor het geheel aansprakelijk is voor de door deze ten behoeve van de gewone gang van de huishouding aangegane verbintenissen. Voor de beantwoording van de vraag of een verbintenis is aangegaan ten behoeve van de gewone gang van de huishouding is beslissend wat de persoon die met de echtgenoot handelt ten aanzien daarvan in de gegeven omstandigheden in redelijkheid mocht aannemen. *In voorkomend geval kan een verbintenis uit geldlening zijn aangegaan ten behoeve van de gewone gang van de huishouding zoals bedoeld in art. 1:85 BW.*’³¹

Daarmee is duidelijk dat ook een verbintenis uit een overeenkomst van geldlening onder het toepassingsbereik van art. 1:85 BW kan vallen. De Hoge Raad komt daarmee ook impliciet terug van zijn arrest uit 1915.³² In r.o. 3.2.2 overweegt de Hoge Raad dat het oordeel van het hof ten aanzien van het toepassingsbereik van art. 1:85 BW juist is. In het oordeel van het hof ligt immers besloten dat de geldleners op grond daarvan redelijkerwijs hebben mogen aannemen dat de leningen in deze

zaak zijn aangegaan ten behoeve van de gewone gang van de huishouding. Hierdoor zijn de echtgenoten op grond van art. 1:85 jo. art. 6:6 lid 2 BW hoofdelijk aansprakelijk voor deze geldschulden.

In cassatie werd ook geklaagd over het oordeel van het hof dat art. 3:306 BW van toepassing is op de rechtsvorderingen op grond van art. 1:85 BW. Deze klacht slaagt. De Hoge Raad overweegt dat op deze rechtsvorderingen niet de verjaringstermijn van art. 3:306 BW (twintig jaar), maar die van art. 3:307 lid 1 BW (vijf jaar) van toepassing is.³³ Het verwijzingshof zal daarom nader moeten onderzoeken of de eisers daardoor alsnog bot vangen omdat hun vorderingen mogelijk alsnog zijn verjaard. In zijn algemeenheid leert het arrest ons dat het toepassingsbereik van art. 1:85 BW breder is dan voorheen het geval was, maar dat de eiser wel snel moet handelen om verjaring van zijn rechtsvordering op grond van art. 1:85 BW te voorkomen.

4 Conclusie

De in art. 1:85 BW neergelegde dubbele aansprakelijkheid voor zowel de contracterende als de niet-contracterende echtgenoot staat niet bij iedereen scherp op het netvlies. Het artikel is daarmee een mooi voorbeeld van een ‘vergeten groente’ binnen het vermogensrecht. Voor schuldeisers kan dit artikel interessant zijn, omdat het – naast een verruiming van hun aansprakelijkheidsmogelijkheden – ook hun verhaalsmogelijkheden vergroot. Over de rechtvaardiging van art. 1:85 BW valt te twisten. Art. 1:85 BW heeft de moderniseringsrondes van het huwelijksvermogensrecht tot nu toe echter overleefd. Een actuele vraag met betrekking tot de reikwijdte van art. 1:85 BW is de vraag of uit overeenkomsten van geldlening voortvloeiende verbintenissen onder de reikwijdte van art. 1:85 BW vallen. Volgens A-G Rank-Berenschot zou dat onder omstandigheden het geval kunnen zijn. De Hoge Raad heeft deze conclusie in zijn arrest van 5 juli 2024 gevolgd. Het belang van art. 1:85 BW neemt daardoor toe, omdat schuldeisers die geldleningen hebben verstrekt aan één echtgenoot nu ook gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die het artikel biedt. Wel dienen zij snel te handelen om verjaring van hun rechtsvorderingen te voorkomen.

29 Concl. A-G E.B. Rank-Berenschot 2 februari 2024, ECLI:NL:PHR:2024:119, par. 4.30.

30 Concl. A-G E.B. Rank-Berenschot 2 februari 2024, ECLI:NL:PHR:2024:119, par. 4.32. In de conclusie wordt ook veel aandacht besteed aan het verjaringsleerstuk. Dat laat ik hier verder buiten beschouwing.

31 HR 5 juli 2024, ECLI:NL:HR:2024:1027, r.o. 3.2.1 (curs. HW).

32 De Hoge Raad verwijst overigens niet naar deze uitspraak. Uit de conclusie van A-G Rank-Berenschot van 2 februari 2024, ECLI:NL:PHR:2024:119, par. 4.21, blijkt dat echter wel duidelijk.

33 HR 5 juli 2024, ECLI:NL:HR:2024:1027, r.o. 3.4.1-3.4.5. Vgl. HR 23 december 2022, ECLI:NL:HR:2022:1936, NJ 2023/145 m.nt. L.C.A. Verstappen. Het betreft een toepassing via de schakelbepaling van art. 3:326 BW.